

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2090/2563

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 151, ป.อ. มาตรา 157, ป.วิ.อ. มาตรา 2,
พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 มาตรา 6

ย่อ / หลักกฎหมาย

ความผิดตาม ป.อ. มาตรา 151 เป็นกรณีที่ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใดๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ เทศบาล สุขาภิบาลหรือเจ้าของทรัพย์สิน และความผิดตาม ป.อ. มาตรา 157 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการอันเป็นผลเสียหายแก่รัฐ แม้โจทก์ให้เงินอุดหนุนแก่ที่ทำการปกครองอำเภอบ้านโง้งเพื่อการดำเนินงาน "ศูนย์รวบรวมข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและการประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ" ดังกล่าวก็ตาม ถือเป็นเงินงบประมาณของทางราชการ รัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหาย เมื่อโจทก์ตั้งฎีกาเบิกเงินนำส่งให้แก่อำเภอบ้านโง้งแล้ว จึงอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของนายอำเภอบ้านโง้ง หากโจทก์เห็นว่า จำเลยทำให้โจทก์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในอำเภอบ้านโง้งเสียหาย ก็ชอบที่จะร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีแก่จำเลย โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ.2559 มาตรา 6 วรรคหนึ่ง โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151, 157 จำเลยให้การปฏิเสธศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิพากษายืน โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่โจทก์และจำเลยไม่ได้โต้เถียงกันในชั้นนี้ฟังได้เป็นที่ยุติว่า จำเลยดำรงตำแหน่งท้องถิ่นอำเภอบ้านโง้ง มีหน้าที่ปฏิบัติงานที่รับมอบหมายจากจังหวัดหรือผู้ว่าราชการจังหวัด อำนาจการประสานงาน ปฏิบัติงานในหน้าที่ของนายอำเภอและช่วยเหลือนายอำเภอในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอบ้านโง้ง นายอำเภอบ้านโง้งอนุมัติทำหนังสือตกลงจ้างนางสาวจงกลณี และนางสาวชนินารถ ให้ทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านโง้ง โดยให้จำเลยเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจรับงานจ้าง หลังจากนั้นมีการจ่ายเงินค่าจ้าง มีการปรับปรุงห้อง และจำเลยขออนุมัติจัดซื้อวัสดุสำนักงาน วันที่ 9 ตุลาคม 2558 จำเลยทำรายงานผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน ประจำปีงบประมาณ 2558 ถึงนายกเทศมนตรีตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง คดีนี้มีปัญหาวินิจฉัยตามที่โจทก์ได้รับอนุญาตให้ฎีกาว่า โจทก์เป็นผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีนี้หรือไม่ เห็นว่า เงินที่โจทก์ให้การอุดหนุนแก่ที่ทำการปกครองอำเภอบ้านโง้งเพื่อการดำเนินงานของศูนย์รวบรวมข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและการประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ ถือเป็นเงินงบประมาณของทางราชการ เมื่อโจทก์ตั้งฎีกาเบิกเงินนำส่งให้แก่อำเภอบ้านโง้งแล้วจึงอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของนายอำเภอบ้านโง้ง ทั้งข้อเท็จจริงได้ความจากการไต่สวนว่า เมื่อวันที่ 1

ตุลาคม 2557 นายอำเภอบ้านโฮ่งเป็นผู้อนุมัติทำหนังสือตกลงจ้างนางสาวจงกลณี และนางสาวชนิ นารถ ทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและการประสานงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านโฮ่ง โดยให้จำเลยเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจรับงานจ้าง และจำเลย ขออนุมัติดำเนินการจัดซื้อวัสดุสำนักงานเพื่อใช้ในศูนย์รวมข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและ การประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านโฮ่งประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ซึ่งผู้ที่ สั่งซื้อคือนายอำเภอบ้านโฮ่ง จำเลยจึงไม่ได้เป็นผู้จัดจ้างนางสาวจงกลณีและนางสาวชนิ นารถ และ ไม่ได้เป็นผู้จัดซื้อวัสดุสำนักงานตามที่โจทก์ฟ้อง ส่วนการจัดสถานที่ปรากฏตามภาพถ่าย แสดงให้เห็นว่ามีการดำเนินการตามโครงการมาก่อนแล้ว หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท. 808.2/ ว 74 ข้อ 9 และประกาศคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 63 ไม่ได้กำหนดให้โจทก์มี อำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีในกรณีนี้ด้วย อย่างไรก็ตามหากมีการกระทำตามที่โจทก์ฟ้องเกิดขึ้น หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0808.2/ว 74 ลงวันที่ 8 มกราคม 2553 ข้อ 11 ระบุว่า หาก มีปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงาน...ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะเป็นผู้กำกับดูแล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัย ว่า ก่อนฟ้องคดีนี้ เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2558 โจทก์โดยนายวีระพันธ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาว ได้ ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบพิเศษ ภาค 8 ผู้อำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดลำพูน นายกรัฐมนตรี และวันที่ 14 ธันวาคม 2558 ได้ทำหนังสือถึงผู้ตรวจการแผ่นดิน ขอให้ตรวจสอบ พฤติการณ์ของจำเลยที่ดำเนินโครงการส่อไปในทางทุจริตแล้ว ประกอบกับความผิดฐานเป็น เจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อัน เป็นการเสียหายแก่รัฐ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151 และความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 เป็นการ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการอันเป็นผลเสียหายแก่รัฐ มิได้ก่อให้เกิดความเสียหายหรือ กระทบกระเทือนต่อสิทธิและหน้าที่ของโจทก์ ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวโดยตรง หากโจทก์เห็นว่าจำเลยทำให้โจทก์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในอำเภอบ้านโฮ่งได้รับความเสียหายก็ชอบที่จะร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีแก่จำเลย โจทก์ไม่ ใช้อยู่เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (4) ประกอบพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 มาตรา 6 วรรคหนึ่ง ตามที่ศาลอุทธรณ์ วินิจฉัย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของ โจทก์ฟังไม่ขึ้น ข้อกล่าวอ้างอื่นของโจทก์ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงคำพิพากษา ไม่จำต้องวินิจฉัย พิพากษายืน อุบัตยฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2090/2563 องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวโจทก์นาย ช.จำเลย ป.วิ.อ. ม. 2 (4) ความผิดตาม ป.อ. มาตรา 151 เป็นกรณีที่ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ เทศบาล สุขาภิบาลหรือเจ้าของทรัพย์สินนั้น และความผิดตาม ป.อ. มาตรา 157 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการอันเป็นผลเสียหายแก่รัฐ แม้โจทก์ให้เงินอุดหนุน

แก่ที่ทำการปกครองอำเภอบ้านโฮ้งเพื่อการดำเนินงาน "ศูนย์รวบรวมข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและการประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ" ดังกล่าวก็ตาม ถือเป็นเงินงบประมาณของทางราชการ รัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหาย เมื่อโจทก์ตั้งฎีกาเบิกเงินนำส่งให้แก่อำเภอบ้านโฮ้งแล้ว จึงอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของนายอำเภอบ้านโฮ้ง หากโจทก์เห็นว่า จำเลยทำให้โจทก์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในอำเภอบ้านโฮ้งเสียหาย ก็ชอบที่จะร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีแก่จำเลย โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ.2559 มาตรา 6 วรรคหนึ่ง โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151, 157 จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิพากษายืน โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจาก ศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่โจทก์และจำเลยไม่ได้โต้เถียงกันในชั้นนี้ฟังได้เป็นที่ยุติว่า จำเลยดำรงตำแหน่งท้องถิ่นอำเภอบ้านโฮ้ง มีหน้าที่ปฏิบัติงานที่รับมอบหมายจากจังหวัดหรือผู้ว่าราชการจังหวัด อำนวยความสะดวกประสานงาน ปฏิบัติงานในหน้าที่ของนายอำเภอและช่วยเหลือ นายอำเภอในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอบ้านโฮ้ง นายอำเภอบ้านโฮ้ง อนุมัติทำหนังสือตกลงจ้างนางสาวจงกลณี และนางสาวชนินารถ ให้ทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านโฮ้ง โดยให้จำเลย เป็นเจ้าหน้าที่ตรวจรับงานจ้าง หลังจากนั้นมีการจ่ายเงินค่าจ้าง มีการปรับปรุงห้อง และจำเลย ขออนุมัติจัดซื้อวัสดุสำนักงาน วันที่ 9 ตุลาคม 2558 จำเลยทำรายงานผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน ประจำปีงบประมาณ 2558 ถึงนายกเทศมนตรีตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง คดีมีปัญหาวินิจฉัยตามที่โจทก์ได้รับอนุญาตให้ฎีกาว่า โจทก์เป็นผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีนี้หรือไม่ เห็นว่า เงินที่โจทก์ให้การอุดหนุนแก่ที่ทำการปกครองอำเภอบ้านโฮ้งเพื่อการดำเนินงานของศูนย์ รวบรวมข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและการประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับ อำเภอ ถือเป็นเงินงบประมาณของทางราชการ เมื่อโจทก์ตั้งฎีกาเบิกเงินนำส่งให้แก่อำเภอบ้านโฮ้ง แล้วจึงอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของนายอำเภอบ้านโฮ้ง ทั้งข้อเท็จจริงได้ความจากการไต่สวนว่า เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2557 นายอำเภอบ้านโฮ้งเป็นผู้อนุมัติทำหนังสือตกลงจ้างนางสาวจงกลณี และ นางสาวชนินารถ ทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและ การประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านโฮ้ง โดยให้จำเลยเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจรับงาน จ้าง และจำเลยขออนุมัติดำเนินการจัดซื้อวัสดุสำนักงานเพื่อใช้ในศูนย์รวมข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและการประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านโฮ้งประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ซึ่งผู้ที่สั่งซื้อคือนายอำเภอบ้านโฮ้ง จำเลยจึงไม่ได้เป็นผู้จัดจ้างนางสาวจงกลณีและ นางสาวชนินารถ และไม่ได้เป็นผู้จัดซื้อวัสดุสำนักงานตามที่โจทก์ฟ้อง ส่วนการจัดสถานที่ปรากฏ ตามภาพถ่ายแสดงให้เห็นว่ามีการดำเนินการตามโครงการมาก่อนแล้ว หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท. 808.2/ว 74 ข้อ 9 และประกาศคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 63 ไม่ได้กำหนดให้โจทก์มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีในกรณีนี้ด้วย อย่างไรก็ตามหากมี การกระทำตามที่โจทก์ฟ้องเกิดขึ้น หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0808.2/ว 74 ลงวันที่ 8 มกราคม 2553 ข้อ 11 ระบุว่า หากมีปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงาน...ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดใน ฐานะเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัย ว่า

ก่อนฟ้องคดีนี้ เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2558 โจทก์โดยนายวีระพันธ์
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาว ได้ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบพิเศษ ภาค
8 ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัด
ลำพูน นายกรัฐมนตรี และวันที่ 14 ธันวาคม 2558 ได้ทำหนังสือถึงผู้ตรวจการแผ่นดิน ขอให้
ตรวจสอบพฤติการณ์ของจำเลยที่ดำเนินโครงการส่อไปในทางทุจริตแล้ว ประกอบกับความผิดฐาน
เป็นเจ้าของงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์ใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อัน
เป็นการเสียหายแก่รัฐ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151 และความผิดฐานเป็นเจ้าของงาน
ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือ
ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 เป็นการ
กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการอันเป็นผลเสียหายแก่รัฐ มิได้ก่อให้เกิดความเสียหายหรือ
กระทบกระเทือนต่อสิทธิและหน้าที่ของโจทก์ ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวโดยตรง
หากโจทก์เห็นว่าจำเลยทำให้โจทก์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในอำเภอบ้านโฮ่งได้รับความ
เสียหายก็ชอบที่จะร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีแก่จำเลย โจทก์ไม่
ให้ผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (4) ประกอบพระราชบัญญัติ
วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 มาตรา 6 วรรคหนึ่ง ตามที่ศาลอุทธรณ์
วินิจฉัย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของ
โจทก์ฟังไม่ขึ้น ข้อกล่าวอ้างอื่นของโจทก์ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงคำพิพากษา ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย
พิพากษายืน (ชลิษฐ์ สวัสดิ์ทัต-นวลทิพย์ ฉัตรชัยสกุล-ทรงพล สงวนพงศ์)ศาลอาญาคดีทุจริตและ
ประพฤติมิชอบภาค 5 - นายสันติ ชูกิจทรัพย์ไพศาลศาลอุทธรณ์ - นายอำนาจ เย็นยิ่งแหล่งที่มา
กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกาแผนกหมายเลขคดีดำศาลฎีกาอท.31/2562หมายเลขคดีดำ
ศาลชั้นต้นหมายเลขคดีแดงศาลชั้นต้นหมายเลขคำพิพากษา: โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151, 157 จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษา
ยกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิพากษายืน โจทก์ฎีกา โดย
ได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่โจทก์และจำเลยไม่ได้โต้เถียงกันในชั้นนี้
ฟังได้เป็นที่ยุติว่า จำเลยดำรงตำแหน่งท้องถิ่นอำเภอบ้านโฮ่ง มีหน้าที่ปฏิบัติงานที่รับมอบหมาย
จากจังหวัดหรือผู้ว่าราชการจังหวัด อำนาจการประสานงาน ปฏิบัติงานในหน้าที่ของนายอำเภอ
และช่วยเหลือนายอำเภอในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอบ้านโฮ่ง
นายอำเภอบ้านโฮ่งอนุมัติทำหนังสือตกลงจ้างนางสาวจงกลณี และนางสาวชนินารถ ให้ทำงานใน
ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้าน
โฮ่ง โดยให้จำเลยเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจรับงานจ้าง หลังจากนั้นมีการจ่ายเงินค่าจ้าง มีการปรับปรุง
ห้อง และจำเลยขออนุมัติจัดซื้อวัสดุสำนักงาน วันที่ 9 ตุลาคม 2558 จำเลยทำรายงานผลการ
ใช้จ่ายเงินอุดหนุน ประจำปีงบประมาณ 2558 ถึงนายกเทศมนตรีตำบล และ
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง คดีมีปัญหาวินิจฉัยตามที่โจทก์ได้รับอนุญาตให้ฎีกาว่า
โจทก์เป็นผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีนี้หรือไม่ เห็นว่า เงินที่โจทก์ให้การอุดหนุนแก่ที่ทำการปกครอง
อำเภอบ้านโฮ่งเพื่อการดำเนินงานของศูนย์รวบรวมข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและ
การประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ ถือเป็นเงินงบประมาณของ
ทางราชการ เมื่อโจทก์ตั้งฎีกาเบิกเงินนำส่งให้แก่อำเภอบ้านโฮ่งแล้วจึงอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ
ของนายอำเภอบ้านโฮ่ง ทั้งข้อเท็จจริงได้ความจากการไต่สวนว่า เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2557

นายอำเภอบ้านโฮ้งเป็นผู้อนุมัติทำหนังสือตกลงจ้างนางสาวจงกลณี และนางสาวชนินารถ ทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและการประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านโฮ้ง โดยให้จำเลยเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจรับงานจ้าง และจำเลยขออนุมัติดำเนินการจัดซื้อวัสดุสำนักงานเพื่อใช้ในศูนย์รวมข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและการประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านโฮ้งประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ซึ่งผู้ที่สั่งซื้อคือนายอำเภอบ้านโฮ้ง จำเลยจึงไม่ได้เป็นผู้จัดจ้างนางสาวจงกลณีและนางสาวชนินารถ และไม่ได้เป็นผู้จัดซื้อวัสดุสำนักงานตามที่โจทก์ฟ้อง ส่วนการจัดสถานที่ปรากฏตามภาพถ่ายแสดงให้เห็นว่ามีการดำเนินการตามโครงการมาก่อนแล้ว หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท. 808.2/ว 74 ข้อ 9 และประกาศคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 63 ไม่ได้กำหนดให้โจทก์มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีในกรณีนี้ด้วย อย่างไรก็ตามหากมีการกระทำตามที่โจทก์ฟ้องเกิดขึ้น หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0808.2/ว 74 ลงวันที่ 8 มกราคม 2553 ข้อ 11 ระบุว่า หากมีปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงาน...ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัย ว่า ก่อนฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2558 โจทก์โดยนายวีระพันธ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาว ได้ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบพิเศษ ภาค 8 ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดลำพูน นายกรัฐมนตรี และวันที่ 14 ธันวาคม 2558 ได้ทำหนังสือถึงผู้ตรวจการแผ่นดิน ขอให้ตรวจสอบพฤติการณ์ของจำเลยที่ดำเนินโครงการส่อไปในทางทุจริตแล้ว ประกอบกับความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151 และความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 เป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการอันเป็นผลเสียหายแก่รัฐ มิได้ก่อให้เกิดความเสียหายหรือกระทบกระเทือนต่อสิทธิและหน้าที่ของโจทก์ ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวโดยตรง หากโจทก์เห็นว่าจำเลยทำให้โจทก์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในอำเภอบ้านโฮ้งได้รับความเสียหายก็ชอบที่จะร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีแก่จำเลย โจทก์ไม่ใช่ผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (4) ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 มาตรา 6 วรรคหนึ่ง ตามที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น ข้อกล่าวอ้างอื่นของโจทก์ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงคำพิพากษา ไม่จำต้องวินิจฉัยพิพากษายืน คู่บัพยอฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2090/2563 องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวโจทก์นาย ช.จำเลย ป.วิ.อ. ม. 2 (4) ความผิดตามป.อ. มาตรา 151 เป็นกรณีที่ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ เทศบาล สุขาภิบาลหรือเจ้าของทรัพย์สิน และความผิดตาม ป.อ. มาตรา 157 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการอันเป็นผลเสียหายแก่รัฐ แม้โจทก์ให้เงินอุดหนุน

แก่ที่ทำการปกครองอำเภอบ้านโฮ้งเพื่อการดำเนินงาน "ศูนย์รวบรวมข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและการประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ" ดังกล่าวก็ตาม ถือเป็นเงินงบประมาณของทางราชการ รัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหาย เมื่อโจทก์ตั้งฎีกาเบิกเงินนำส่งให้แก่อำเภอบ้านโฮ้งแล้ว จึงอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของนายอำเภอบ้านโฮ้ง หากโจทก์เห็นว่า จำเลยทำให้โจทก์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในอำเภอบ้านโฮ้งเสียหาย ก็ชอบที่จะร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีแก่จำเลย โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ.2559 มาตรา 6 วรรคหนึ่ง โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151, 157 จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิพากษายืน โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจาก ศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่โจทก์และจำเลยไม่ได้โต้เถียงกันในชั้นนี้ฟังได้เป็นที่ยุติว่า จำเลยดำรงตำแหน่งท้องถิ่นอำเภอบ้านโฮ้ง มีหน้าที่ปฏิบัติงานที่รับมอบหมายจากจังหวัดหรือผู้ว่าราชการจังหวัด อำนวยความสะดวกประสานงาน ปฏิบัติงานในหน้าที่ของนายอำเภอและช่วยเหลือ นายอำเภอในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอบ้านโฮ้ง นายอำเภอบ้านโฮ้ง อนุมัติทำหนังสือตกลงจ้างนางสาวจงกลณี และนางสาวชนินารถ ให้ทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านโฮ้ง โดยให้จำเลย เป็นเจ้าหน้าที่ตรวจรับงานจ้าง หลังจากนั้นมีการจ่ายเงินค่าจ้าง มีการปรับปรุงห้อง และจำเลย ขออนุมัติจัดซื้อวัสดุสำนักงาน วันที่ 9 ตุลาคม 2558 จำเลยทำรายงานผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน ประจำปีงบประมาณ 2558 ถึงนายกเทศมนตรีตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง คดีมีปัญหาวินิจฉัยตามที่โจทก์ได้รับอนุญาตให้ฎีกาว่า โจทก์เป็นผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีนี้หรือไม่ เห็นว่า เงินที่โจทก์ให้การอุดหนุนแก่ที่ทำการปกครองอำเภอบ้านโฮ้งเพื่อการดำเนินงานของศูนย์ รวบรวมข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและการประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับ อำเภอ ถือเป็นเงินงบประมาณของทางราชการ เมื่อโจทก์ตั้งฎีกาเบิกเงินนำส่งให้แก่อำเภอบ้านโฮ้ง แล้วจึงอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของนายอำเภอบ้านโฮ้ง ทั้งข้อเท็จจริงได้ความจากการไต่สวนว่า เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2557 นายอำเภอบ้านโฮ้งเป็นผู้อนุมัติทำหนังสือตกลงจ้างนางสาวจงกลณี และ นางสาวชนินารถ ทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและ การประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านโฮ้ง โดยให้จำเลยเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจรับงาน จ้าง และจำเลยขออนุมัติดำเนินการจัดซื้อวัสดุสำนักงานเพื่อใช้ในศูนย์รวมข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและการประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านโฮ้งประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ซึ่งผู้ที่สั่งซื้อคือนายอำเภอบ้านโฮ้ง จำเลยจึงไม่ได้เป็นผู้จัดจ้างนางสาวจงกลณีและ นางสาวชนินารถ และไม่ได้เป็นผู้จัดซื้อวัสดุสำนักงานตามที่โจทก์ฟ้อง ส่วนการจัดสถานที่ปรากฏ ตามภาพถ่ายแสดงให้เห็นว่ามีการดำเนินการตามโครงการมาก่อนแล้ว หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท. 808.2/ว 74 ข้อ 9 และประกาศคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 63 ไม่ได้กำหนดให้โจทก์มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีในกรณีนี้ด้วย อย่างไรก็ตามหากมี การกระทำตามที่โจทก์ฟ้องเกิดขึ้น หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0808.2/ว 74 ลงวันที่ 8 มกราคม 2553 ข้อ 11 ระบุว่า หากมีปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงาน...ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดใน ฐานะเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัย ว่า

ก่อนฟ้องคดีนี้ เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2558 โจทก์โดยนายวีระพันธ์
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาว ได้ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบพิเศษ ภาค
8 ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัด
ลำพูน นายกรัฐมนตรี และวันที่ 14 ธันวาคม 2558 ได้ทำหนังสือถึงผู้ตรวจการแผ่นดิน ขอให้
ตรวจสอบพฤติการณ์ของจำเลยที่ดำเนินโครงการส่อไปในทางทุจริตแล้ว ประกอบกับความผิดฐาน
เป็นเจ้าของงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์ใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อัน
เป็นการเสียหายแก่รัฐ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151 และความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงาน
ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือ
ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 เป็นการ
กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการอันเป็นผลเสียหายแก่รัฐ มิได้ก่อให้เกิดความเสียหายหรือ
กระทบกระเทือนต่อสิทธิและหน้าที่ของโจทก์ ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวโดยตรง
หากโจทก์เห็นว่าจำเลยทำให้โจทก์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในอำเภอบ้านโฮ่งได้รับ
ความเสียหายก็ชอบที่จะร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีแก่จำเลย โจทก์ไม่
ใช้ผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (4) ประกอบพระราชบัญญัติ
วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 มาตรา 6 วรรคหนึ่ง ตามที่ศาลอุทธรณ์
วินิจฉัย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของ
โจทก์ฟังไม่ขึ้น ข้อกล่าวอ้างอื่นของโจทก์ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงคำพิพากษา ไม่จำต้องวินิจฉัย
พิพากษายืน

องค์คณะ

ชลีศรี สวัสดิทัต · นวลทิพย์ ฉัตรชัยสกุล · ทรงพล สงวนพงศ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th ·
<https://www.thaideka.online/deka/2090/2563>